

Urteko uzta

ULA IRURETAGOIENA

Zer pentsatuko luke kazetari batek, urteko azken artikulua idazteko unean. Urtearen errepasso bat egitea akaso, urteak eman duen uztarik onenaren zerrenda batekin batera, laburpen baten gisara. Liburu, zinema, diskoekin horrela egiten da. "Onenen zerrendak" egiteari kutsu estatubatuar eta lehiakorra ikusi diot beti, eta botere ariketa bortitz bat usaindu daiteke atzean, kazetaria *influencer* bilakatuta. Nor naiz ni beste profesionalen lana baloratzeko, on eta txarren artean taldekatzeko. Baina atzera begira ariketari interesa aurki diezaioket, urte batek suposatzen duen denbora sinbolikoak adierazkortasun nahikoa duela non gauden ikusarazteko.

Arkitekturaren esparruan, sari bana-keta eta blog argitalpenek gertatzen ari denaren berri ematen dute, Durangoko Azokatik buelta bat ematearen antzera. Besteek egindako aukeraketari begira, hainbat lerro intelektual nabari daitezke.

Lurraldeari dagokionez, elikaduraren garrantziak eta aldrietako ortu laborantzaren errekuperatzeak *top ten*-ean jarraitzen du. Ogi on bat ekoizteak hiri bati ekartzeko dion bizi-kalitatearen neurgailuaz hitz egin da. Pandemiak auzo eskalaren berreskurapena aldarrikatu du, oinez eta 15 bat minututan bizitzaren oinarriko ekintzak auzoan aurkitzeko beharrari eutsiz. Hirien eraldaketari dagokionez, aurtengo leloa izan da eraitsi aurretik dagoena erreparatzearen alde egitea. Baina hiria utzi eta baserrira bizitzen joateko ideiak gora jarraitzen du, Eusko Jaurlaritzak baserrietan etxe gehiago egiteko atea zabaldu ostean.

Energia berriztagarriekin batera, aireztapen gurutzatuaren logika tradizionala gailendu da. Baina aurtengo erakuntzaren eragilerik handiena mundu mailako lehengai eskasiaren ondorioa izan da, eta horrek ekarri du eraikuntza prezioen bat-bateko igoera. material eta teknika lokalen biziberritzeak etorri behar badu, eraikuntza-artistautzaren goraldi bat eskatzerik balego, gaur-gaurkoz, sektorea ez dago prest. Etxeko lan asko datorren urtera begira! ●

Gurasoetako batek umea txertatu nahi du, besteak ez

MIKEL GARCIA

Anak ez dio zentzurik ikusten ume osasuntsua den Lur txikia txertatzeari. Haurrek arin pasatzen dute gaixotasuna, dio; epe ertain eta luzera txertoak izan ditzakeen ondorioekin arduratuta dago; nabarmendu du birusaren transmisioan eragin txikia dutela umeek –eta irakurri du, baita ere, beste adin tarte batzuei baino test gehiago egiten ari zaizkiela seigarren olatu honetan, hortik haurren inzidentzia-tasa altua–; are gehiago, bereziki kutsatzaile balira ere, txertoak zoritxarrez ez du birusaren transmisioa mozten, dio Anak; eta jakin du Norvegiar eta Finlandiar momentuz ez dituztela 11 urtetik beherako haur osasuntsuak txertatuko.

Alexek uste du Lur txertatzea komeni dela. Helduak babesteko eta transmisioa hein batean murrizteko lagungarri izango dela; beste gaitz batzuentzako txerto ugari hartua dela aurretik umea, eta bat gehiagok ez duela inporta; segurua dela txertoa, osasun erakundeek hala ziurtatuta, eta beste txertoen esperientziak erakutsi duela epe luzera ez dutela ondorio larriak uzten txertoek; eta gainera, txerto ez hartzeak Lurri bizitza asko mugatuko diolako kezkatuta dago Alex, egun gehiagok konfinatuko luketelako haurra eta ekitaldi eta ekintza askotan parte hartzea galaraziko lioketelako.

Anak eta Alexek badakite Lurrentzat onena nahi duela bai batak bai besteak, elkar ulertzen dute eta eztabaidari errespetuz ekiteko prest daude. Ez da abiapuntu txarra, garai sutu hauetan.

HAURRAK, BERRIZ ERE ZIGORTUAK

Beste erabaki bat errazago adostu dute Anak eta Alexek: pasa den astean, Lur ez zen eskolara joan. Ikasgelan bi kasu positibo agertzearekin gelako haur guztiak etxera bidali dituzten honetan –kasu bakarrarekin baheketa orokorra egitera ere bidali dituzte ikasle guztiak–, Gabonetako oporren atarian beldur ziren, beste hainbat gurasoren antzera: haurra ikasgelan kutsatu zitekeen, edo ikaslea kontaktu estutzat hartu eta familia osoak konfinatuta eman beharko zituen hamar egun.

Kurioski, oro har haurrek koronabirusa arin pasatzen badute ere, hain juxtu txikienak dira neurri gogorrenak jasaten dituztenak. Musukoa ez darabiltelako eta txertatuta ez daudelako, zorrotzagoa da neurria haien kasuan, eta aukera handiagoak dituzte –negatibo eman arren– konfinatuta hamar egun egiteko, ondorioz baita haiek zaindu behar dituzten senideek ere.

Hezkuntzan protokoloa aldatu du Eusko Jaurlaritzak eta baheketa handiagok egiten da orain. Lehen Hezkuntzako gela batean bi kasu positibo badaude, gela osoak egingo du proba eta gela osoa geldituko da etxean, gutxienez probaren emaitza jakin arte. Horrek esan nahi du, nahiz eta baheketa orokortuagoak egitea albiste ona den berez, ume gehiago direla orain etxean konfinatuta daudenak. ●